

avtobusom prepeljali v Katmandu in tam čakali na polet v domovino.

Vso pot od Gokuleswara, med bivanjem v bazi in med povratkom do Gokuleswara je za našo prehrano skrbel šerpa Pasang s kuhinjskima pomočnikoma Sandemom in Nawagelom. Hrane nam ni primanjkovalo, bila je okusna in pestra celo za izbirčneže.

V Katmanduju je odprava za uspeh prejela več čestitk. Še posebno pomembno je, da je odpravo kot zelo uspešno ocenila tudi miss Hawley, najboljša poznavalka himalajskih dogodkov zadnjih 45 let.

Dne 23. novembra je odprava na brniškem letališču zaključila svojo uspešno pot in tudi zame, vodjo, je bilo naporov konec.

V odpravi so sodelovali alpinisti iz različnih slovenskih alpinističnih kolektivov, različnih starosti, z različnimi alpinističnimi izkušnjami in tudi z različnimi življenjskimi vzorci. Bila je, skratka, množica različnosti, ki pa so nas družile. Domov smo se vrnili vsi polni novih načrtov.

Ocene vzponov:

Api: težavnost V+, 950/IV, 55° TD+, višina smeri 2600 m, čas plezanja 42 ur.

Bobaye: težavnost 85°, V (70° IV), višina smeri 2500 m, čas plezanja 33 ur (vzpon in sestop), sestop 90°, V+, (650).

Nampa: težavnost 85°/60°, TD naklonina nad kuloarjem 45° do 85°, višina stene 2050 m, čas plezanja 39 ur.

SMER RAZVOJA: VIŠJE, TEŽJE, NA ČIMBOLJ PREPROST NAČIN

ZLATI CEPIN SLOVENSKIMA ALPINISTOMA

TONE ŠKARJA

Alpinizem nima svetovnih prvenstev, olimpiad in podobnih uradnih tekmovanj (v to smer se razvija športno plezanje), vseeno pa se vedno skuša oceniti, kaj je največje, najtežje ali najboljše bilo preplezano v nekem obdobju. V tem desetletju je »zlati cepin« najpomembnejše priznanje in doslej zaradi objektivnosti in stalnosti še nobeno drugo razvrščanje ni uživalo tolikšnega ugleda.

Podelitev »zlatega cepina« je združena z mednarodnim festivalom gorniškega filma v AuTRANSU pri Grenoble. Prvič so ga podelili leta 1991 in potem redno vsako leto. Prav stalnost, mednarodna žirija ter predhodni izbor (nominacija) so dejavniki, ki ga utegnejo še dolgo ohraniti kot neuradno podelitev svetovnih medalj. Organizatorja sta alpinistična revija Montagnes Magazine in elitni klub GHM.

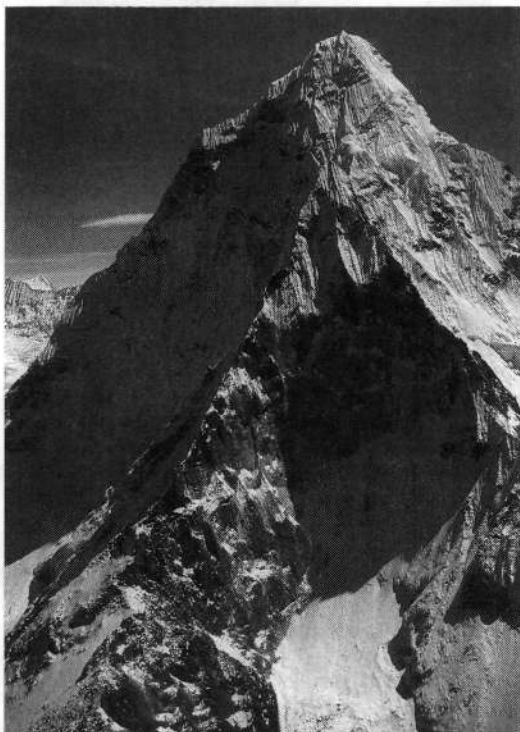
Nekaj dni pred dogodkom je **Tomaž Humar** prejel obvestilo predsednika GHM **J. C. Marmiera**, da je smer, ki sta jo spomladi z **Vanjo Furlanom** začrtala v severozahodni steni Ama Dablama, prišla v najozji izbor osmih alpinističnih dosežkov. Naj torej pride na zaključno slovesnost, kjer bo vsak od nominirancev imel kratko predavanje o svojem dosežku, na koncu pa bo še žirija povedala svojo odločitev, komu pripada »zlati cepin«. Kot je znano, ga je na večerni slovesnosti 7. decembra 1996 izročila Tomažu Humarju.

Tekmeci Furlanovemu in Humarjevemu dejanju so bili Poljak z vsemi osemstisočaki, Rusi s prvim vzponom po severni steni Everesta, Italijani s centralno smerjo v južni steni Cerro Torre ter štiri francoska dejanja (Alaska, dve odpravi na Grenlandiji ter zaporedni vzpon z enega na drugi osemstisočak v Karakorumu). Ob vseh čestitkah drugim je le treba priznati, a je bilo vse »že videno« in da je le dejanje Furlana in Humarja tista smer, v kateri alpinizem še dolgo ne bo dosegel zadnje, absolutne meje. Naredila sta pomemben korak na poti, ki ji bodo z veseljem sledile še generacije alpinistov brez strahu, da bi zmanjkalo izzivov. Na kažipotu

Tomaž Humar s prestižno alpinistično nagrado, Zlatim cepinom za leto 1996

piše: »Višje, težje, na čimbolj preprost način.« To je edina prava smer razvoja, vse drugo so predvsem atrakcije, ki zasijejo, a jih že vsaka naslednja ugasne in spremeni v pepel, odrine v pozabo. Ama Dablam pa je trden klin na lestvici razvoja.

Ama Dablam

Foto: Tone Škarja

Vanja Furlan (AO Železničar) in Tomaž Humar (AO Kamnik) sta steno preplezala med 30. aprilom in 4. majem, v izhodiščno taborišče pa sta se vrnila 6. maja 1996. Za zvezo in pomoč je skrbel **Zvonko Požgaj** (AO Železničar). V steno sta vstopila že dober teden prej, a ju je po petih dneh slabo vreme zavrnilo.

Že v prejšnjih letih so se s steno ukvarjali Vanja Furlan, **Bojan Počkar** in **Štefan Mlinarič**, vendar so steno zmotno ocenili za pretežno ledni problem. V resnici je stena neusmiljeno strma kombinacija skrajnih težav v ledu in še bolj v previsnem in poledenem skalovju. Kratek tehničen podatek: višina vrha 6828 metrov, višina stene 1650 metrov, naklonina ledu 70–90°, težava v skali VI in V, A₂. In moja pripomba, ki sem jo na listku pustil v zadnji vasi: »Če boste tole zlezli, ste šefi. Vsekakor stoji za vami cela PZS, zato srečno in s pametjo čez lepo steno.« Tako sem videl granitno, z ledom zalikano steno tri tedne prej, kot sta Tomaž in Vanja potegnili črto po njej.

Vanja Furlan je svojo himalajsko pot pričel prav s poskusom v Ama Dablamo, potem prav tako s poskusom v vzhodni steni Kumbakarne in tudi tretjič le s poskusom v južni steni Anapurne. Uspel je šele četrtič, a takrat s solo vzponom po prvenstveni smeri na Langišo Ri. Peti vzpon je bil na Ama Dablamo, dobre tri mesece pozneje pa se je smrtno ponesrečil v severni steni Velike Mojstrovke.

Tomaž Humar je bil v Himalaji uspešen že prvič, ko je s **Stanetom Belakom** dosegel vrh Ganeš V, nato pri vzponu na zadnji slovenski osemtisočak Anapurno, sledil je Ama Dablamo in lansko jesen prvi vzpon na Bobaye.

Zlati cepin je tokrat drugič v slovenskih rokah. Že pri prvi podelitvi sta ga dobila **Marko Prezelj** (AO Kamnik) in **Andrej Štremfelj** (AO Kranj) za prvi vzpon po jugozahodnem grebenu Južne Kangčendzenge (8472 m), ki sta ga opravila kot člana slovenske odprave Kanč '91, vmes pa sta bili še dve nominaciji, torej uvrstitvi med 8 ali 10 najboljših.

Če na kratko povzamemo: »zlati cepin« je prišel v prave roke in za pravo dejanje. Le obžalujemo lahko, da Vanja Furlan ni doživel tega zasluženega zadoščenja, a smer, ki sta jo s Tomažem Humarjem preplezala, je trajen spomenik tudi njemu. Njuna smer ohranja tradicionalni visok ugled slovenskega alpinizma in mu odpira pot v prihodnost.

GRS Slovanije bo praznovala

Spet smo v jubilejnem letu — poleti bo GRS stara 85 let.

Bližajoča se obletnica drami spomine na preteklost, po drugi plati pa se, hočeš nočeš, moramo ozreti v prihodnost. Prav v tem je bistvena razlika med jublantom — človekom in organizacijo. Medtem ko si prvi pri teh letih praviloma ne more obetati česa posebej imenitnega, so pred GRS poleg obilice spominov predvsem misli na nove naloge in metode dela, prilagajanje razmeram, izpopolnjevanje, pomlajanje kadrov, ne nazadnje prizadevanja, da s preprečevanjem nesreč zmanjša obseg svojega dela.

Slovenska GRS se je rodila 16. junija 1912 v Kranjski Gori, potem ko so gorski vodniki in pogumni domačini iz Trente, Gorenjskega in Savinjske doline že od konca prejšnjega stoletja reševali ponesrečence v naših gorah.

Dandanes je v naših gorah v enem samem letu več nesreč, več akcij in več mrtvih, kot se jih je nekoč nabralo v nekaj desetletjih. V gorah je pač več ljudi, cilji pa zahtevni in znanje, žal, velikokrat pomanjkljivo. Samo v letu 1996 je v slovenskih gorah umrlo 37 ljudi. Česa takega še nismo doživeli!

GRS o nesrečah redno in podrobno poroča v medijih. Bralcem Planinskega vestnika je enkrat na leto na voljo podoben prikaz dogajanj; kdor ima oči in voljo, se iz tega marsikaj nauči. Izkoristek prizadevanj je slab, vendar ne kaže popuščati.

O GRS in njenem delu bomo letos še slišali. Podroben pregled dela od zadnjega jubileja bo na voljo v zborniku *85 let GRS*. Prav tam bodo na ogled tudi smernice za nadaljnje delo.

O varnosti v gorah bo govor na letošnjem, 6. posvetu *Gore in varnost*, kjer bo tekla beseda o vplivu vremena na nastanek nesreč v gorah, pa razmišljanje, kako še skrajšati odzivni čas GRS ob nesrečah. Tudi izkušnje ob nesrečah v snežnih plazovih v zimi 1995/96 ponujajo kup naukov.

O GRS in varnosti v gorah bo potemtakem letos kar precej govora.

Kaj ko bi se tudi gorniki sami potrudili in poskrbeli, da bo manj nesreč? Naša usoda je končno predvsem v naših rokah!

Gorska reševalna služba